

„Změnili jsme mocným jejich plány.“ Parta lékařů zburcovala město a stopla prodej nemocnice Pentě

[Jana Ciglerová](#)

Miroslav Janošík, Zdena Klementová a Alena Rožcová před nemocnicí, jejíž privatizaci zabránili. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

Nebýt toho, že se několik lidí vzbouřilo a zburcovalo veřejnost, stát by měl o další nemocnici méně. Příběh občanské revolty v Litoměřicích může posloužit jako návod pro ty, kdo se rozhodnou změnit politické rozhodnutí ve své obci. Startujeme jím seriál Česká inspirace, ve kterém budeme představovat osobnosti, které se nezištnou pomocí, občanskou statečností či neúnavnou činorodostí snaží zlepšovat život ve svém okolí a tím i v celém Česku.

„Nejsem žádná organizátorka. Nerada vystupuji před lidmi. Ale když jsem se dozvěděla, že politici chtějí prodat nemocnici, ve které pracuju celý život, řekla jsem si: Takhle nemůžu umřít, abych se tomu nepostavila.“

Alena Rožcová je vedoucí zdravotní sestra a v Nemocnici Litoměřice pracuje 34 let. Právě tohle její rozhořčení stálo na začátku ročního úsilí zdravotníků, kteří se loni na jaře vzbouřili proti privatizaci nemocnice. Od té doby se energická Rožcová mnohokrát dostala do situace, kdy musela dělat přesně to, o čem pochybovala, že dokáže: vystupovat před lidmi a organizovat protestní akce.

„Politici z ODS před volbami [opakovaně slibovali](#), že nemocnici neprodají. Prohlašovali, že nemáme věřit nikomu, kdo bude tvrdit, že nemocnici chtějí prodat. I proto je lidé volili. A pak hned po volbách oznámili, že hledají strategického partnera, protože nemají na to nemocnici dotovat. Jinými slovy, že ji prodávají, protože je prodělečná. Před nosem mi lhali. To se mě až fyzicky dotklo,“ vzpomíná Rožcová na moment, kdy se rozhodla spojit s dalšími kolegy.

[TIP: Odebírejte nové články k tématu **Česká inspirace** e-mailem.]

Vstoupili do místní odborové organizace, aby měli krytá záda, a pustili se do záchrany nemocnice.

Nejdřív si mysleli, že jde jen o nedorozumění a bude stačit, když radě města vysvětlí, proč nemocnici nemá prodávat. „Byli jsme naivní. Čekali jsme, že nám vysvětlí své důvody, my jim předložíme návrhy a oni změní svůj postoj. Ale s nimi nic nehnulo. Byli napevno rozhodnutí předem,“ konstatuje lékařka Lucie Horáková, která se věnuje [podiatrii](#) a k Rožcové se připojila hned na začátku.

Teď spolu s dalšími sedí kolem stolu v jedné z místností nemocnice a Deníku N vypráví, jak se stalo, že parta odhodlaných, ale nezkušených dobrovolníků dokázala zvrátit plán politického vedení města a silné podnikatelské skupiny.

„Absolutní opovrhování lidmi“

Nejdřív přišli na zastupitelstvo, vzali si slovo a – nepochodili.

„To mě dostalo. Zastupitelé s námi úplně odmítli diskutovat. Bylo zřetelné, že už se rozhodli a udělají to po svém. Nejsem urážlivý, ale to se mě dotklo. Absolutní opovrhování lidmi,“ popisuje ekonom Miroslav Janošík, co se dělo loni 11. dubna.

Šéf oddělení rozvoje Miroslav Janošík (vzadu) a traumatolog David Zámečník před nemocnicí v Litoměřicích. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

Hřmotný muž vede oddělení rozvoje, a tak má velmi dobrý přehled o kondici nemocnice. „Politici začali vyprávět lidem, že je na tom špatně. Vytvářeli u primářů strach. Nastolili typický příběh: podnik je mizerný, musíme ho prodat, pak se mu náhle udělá líp. Jenže já ta čísla znal a věděl jsem, že to není pravda. Nikdy jsme nebyli v červených číslech a [od roku 2006 jsme v plusu](#),“ popisuje.

Představitelé města prodej nemocnice na jednání zastupitelstva loni v červnu obhajovali tím, že zařízení hrozí ekonomická a personální krize. „Neuvažujeme o prodeji sta procent akcií,“ řekl podle [Litoměřického deníku](#) starosta Ladislav Chlupáč (ODS).

Poté co odpůrci prodeje odevzdali požadovaný počet podpisů, odsouhlasila radnice vyhlášení plebiscitu. „Když to tak veřejnost pojala, je nutné ji vyslyšet a referendum o dalším směřování nemocnice udělat. Podle výsledků uvidíme, co dál,“ řekl podle serveru [iDnes.cz](#) místostarosta Karel Krejza.

Ten referendum nakonec hodnotil pochvalně. „Je to úžasný výsledek. Výsledky referenda nám v mnoha směrech ulehčily situaci,“ [podotkl Krejza](#) s poukazem na to, že město už v té době jednalo o možném převodu nemocnice pod Krajskou zdravotní.

„V problémech je řada menších nemocnic, které město nebo kraj nedokáže efektivně řídit, a brzy přijde doba, kdy je budou chtít odprodat nebo pronajmout. Tady vidím naši příležitost,“ řekla mluvčí Penty Barbora Vaculíková loni v září časopisu [Forbes](#). „Zajímavé by to pro nás s ohledem na roudnickou nemocnici určitě bylo a zájem stále máme. Blízkost zařízení by umožnila celou řadu synergií,“ řekla na adresu litoměřické nemocnice.

Kdo má o nemocnici zájem, bylo už [nějakou dobu zřejmé](#). Skupina Penta měla k jejímu převzetí nakročeno už dříve, v srpnu 2018, ale [obchod zastavil antimonopolní úřad](#). To bylo necelé dva měsíce před komunálními volbami. Ty v Litoměřicích [vyhrála ODS](#), která v devítičlenné radě získala sedm míst a všechny kontrolní funkce. Nedlouho nato vedení města oznámilo, že [nabídne k prodeji](#) sto procent akcií nemocnice. Prodej řídil místostarosta a poslanec ODS Karel Krejza.

„Na tom zastupitelstvu jsem vstala a vysvětlila jim, že lidé ani zaměstnanci nemocnice prodej nechtějí. Vůbec to ale nebrali na vědomí. Tak jsme jim oznámili, že jim to ukážeme peticí,“ doplňuje Rožcová. Za ní na jednání [seděly čtyři kolegyně](#), s nimiž vytvořila základní protestní jednotku.

Česká inspirace

Text popisující záchranu litoměřické nemocnice je prvním dílem nového seriálu Deníku N, v němž budeme každý týden přinášet příběhy lidí, kteří neváhali vzít věci do svých rukou a změnit tak k lepšímu život ve svém okolí. Bez ohledu na nečinnost či nepřízeň veřejných institucí a politiků. Nazvali jsme ho Česká inspirace, neboť bychom byli rádi, aby díly tohoto seriálu skutečně inspirovaly. Nás všechny k možné proměně této země k lepšímu. Zdola, tedy díky usilování, na které všichni stačíme a nepotřebujeme k němu volební urnu.

Petice se bere na vědomí

Penta chtěla [koupit jak litoměřickou, tak i nedalekou roudnickou nemocnici](#) a začlenit je do své sítě zdravotnických zařízení [Penta Hospitals](#). To [Litoměřické znepokojilo](#), protože své kroky konzultovali s kolegy, kteří dříve pracovali v Sušické nemocnici. „Tu taky koupila

Penta a po pár letech ji za korunu ve špatném stavu prodala městu zpátky,“ říká primář urologického oddělení Jan Milota.

Vysvětluje, že každá nemocnice má obory, které jsou finančně nákladnější než jiné – například všechny druhy akutní péče. Protože ale nemocnice funguje jako celek, ziskové obory doplácí na ty ztrátové. „Rozdíl mezi soukromým majitelem a státem je, že soukromý majitel si ponechá ty výdělečné a státu nechá prodělečné. Nemocnice pak posílají akutní případy do krajské nemocnice a na to doplácí běžní lidé,“ podotýká.

Do diskuse vstoupí další výrazná tvář boje za nemocnici, gastroenteroložka Klára Zámečnicková. „Přesně takhle mizí v Česku nemocnice. Stát si s nimi neví rady, ale politici si nechtějí připsat ke jménu, že to jsou právě oni, kdo je zruší. A tak je prodej soukromníkovi oboustranně výhodný – soukromník je často vytuneluje a tím zlikviduje a politici si nešpiní ruce. Bohužel to dospělo do stadia, kdy v Česku klesá dostupnost zdravotní péče, a to hlavně v odlehlých regionech,“ upozorňuje.

„Každý jsme se v nějakou chvíli zhroutili a nemohli dál. Pomohlo nám, že to byl pokaždé někdo jiný, a my se drželi navzájem,“ říká gastroenteroložka Klára Zámečnicková. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

Další kroky litoměřických buditelů mohou posloužit jako učebnice pro začátečníky občanské revolty. Skupinu nadšenců čekalo několik kol sbírání podpisů, psychické propady i okamžiky naděje. To ale nikdo z nich předem netušil, protože s politickým bojem neměli žádnou zkušenost. A navíc čekali, že to skončí první peticí.

Lidé v Litoměřicích o zákulisí chystaného prodeje nemocnice neměli ponětí a jeho odpůrci nebyli veřejně známí, a tak o sobě museli dát vědět. Blížil se První máj a lékaři a sestry svolali před nemocnicí setkání. Už tehdy začali pozorovat první rozkoly s lidmi, u nichž čekali podporu, a náznaky, že se pustili do závažnějšího boje, než si mysleli.

Sestry, lékařky, lékaři, odboráři a další pracovníci Nemocnice Litoměřice na jedné společné fotografii. Foto: sosnemocniceltm.cz

„Někteří lidé nám odmítli demonstraci moderovat, protože dostávají zakázky od města a mohli by o ně přijít. V místním zpravodajství nám zase řekli, že jsou zaujatí, a že o akci proto nebudou informovat. Litoměřický deník vlastní Penta, radniční zpravodaj je radnice. Takže my neměli, jak o tom lidem říct. Byla to úplná bezmoc,“ líčí Rožcová.

Vyrobili transparent s nápisem Zachraňte nemocnici, přemluvili bývalého ředitele Miroslava Jiráňka i místní ikonu kardiologie Milana Zbořila, aby vystoupili. Přišlo několik desítek lidí. Poté co jim vysvětlili, co se děje a proč chtějí zabránit prodeji nemocnice, se vydali na náměstí k radnici. Tam už bylo lidí zhruba dvě stě.

Co začalo na prvomájovém setkání před nemocnicí, pokračovalo pochodem až k radnici. Před tou se sešly zhruba dvě stovky protestujících občanů Litoměřic. Foto: sosnemocniceltm.cz

„Prvním májem se to dostalo mezi lidi. Začali jsme sbírat podpisy. Skupinky lidí stály před obchodními domy, před nemocnicí. Sbíral každý, kdo mohl, obvodní lékaři a lékařky, sestry, další personál,“ vzpomíná s úsměvem vedoucí nemocniční lékárny Eva Holubová.

„Nasbírali jsme skoro deset tisíc podpisů,“ říká pyšně, ale pak se hned usmívat přestane. Vybaví si moment, kdy petici s hlasy předali městskému úřadu. „A víte, co s tím na dalším zastupitelstvu udělali? Nic. Vzali to na vědomí.“

Občanská revolta

Byla to frustrace, ale povzbuzení energií z první podpory veřejnosti se vzbouřenci rozhodli, že se pokusí o referendum. V červnu se proto pustili do druhého kola sbírání podpisů. Tentokrát už v něm byli zkušenější.

„Pořídili jsme si velkou mapu a sestřičky směnařky, když neměly ranní, chodily na vytyčená místa a tam sbíraly podpisy od lidí,“ vypráví lékárnice Vendula Pachirová. Primář Milota ji poslouchá a zdůrazní, že právě ženy byly pro začátek akce zcela zásadní. „Byl to exemplární příklad, jak se občanská společnost rodí proti všem. Město mělo všechny páky moci, sdělovací prostředky měly páky moci. My to dokázali jen díky našim ženám a sociálním sítím,“ říká.

Potřebovali podpisy čtyř tisíc lidí. Získali jich šest. V Litoměřicích žije 24 tisíc lidí včetně dětí, petici tedy podpořila zhruba třetina dospělých. Radnice musela referendum vyhlásit. Všichni se shodují, že až tehdy měli pocit, že je vedení města bere vážně.

Lékařka Lucie Horáková (vlevo) a lékárnice Vendula Pachirová byly u protestu proti privatizaci nemocnice od samého začátku.. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

Někteří lidé jim ale jejich aktivitu vyčítali, pokřikovali na ně na veřejnosti, přecházeli na druhou stranu ulice, osočovali je na sociálních sítích. „Hádaly se rodiny, rozpadla se přátelství,“ zmiňuje Janošik.

„Zvlášť od chvíle, kdy vedení města začalo tvrdit, že na provoz nemocnice nemá, a když se neprodá, že nebude na chodníky a hřiště. Zvedli poplatky za kroužky a odůvodnili to tím, že kvůli petici zaměstnanců nemocnice musí zvýšit cenu. Byla to jasná manipulace a snaha

poštvat proti nám veřejnost. Navíc to nebyla pravda, nemocnice je soběstačná a peníze města nepotřebuje,“ říká.

Jiní je podezřívají, že za nimi v zákulisí stojí někdo, kdo si je najal a jehož zájmy reprezentují. Některým nešlo do hlavy, že by natolik vytížení lidé obětovali volný čas jen tak.

„My přitom byli parta obyčejných lidí, kteří jsme se scházeli, a šlo nám jen o jediné – aby tu nemocnice zůstala a fungovala pro lidi. A oni se nás pořád ptali: Kdo vás vede? Kdo vás platí?“ říká gastroenteroložka Zámečnicková. „Jenže to nás podcenili. Nepochopili, proti komu stojí. Jasně, víme, jak si Penta počíná na Slovensku nebo v případě jiných nemocnic, třeba té sušické. Ale tady v nemocnici je nejvyšší koncentrace středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných lidí, kumuluje se tu inteligence.“

Primář urologie Jan Milota říká, že nejvýraznější silou v boji proti prodeji nemocnice byly ženy. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

Takovou odhodlanost ale neměli pořád. Byly chvíle, kdy boj vzdávali. Vedle tažení za nemocnici měl každý z nich osobní život a rodinu a téměř celoroční záprah se u nich projevil chmurnými náladami, frustrací i rezignací. Nejtěžší moment přišel, když se se starostou jedno záříjové pondělí dohodli podáním ruky na vypsání referenda a o tři dny později se dozvěděli, že jej radnice zamítla.

„Každý jsme se v jednu chvíli z toho zhroutili a dostali do deprese. Zachránilo nás jen to, že jsme se v tom střídali, a tak to zrovna někdo druhý mohl vzít za nás. Vstávali jsme jak z popela,“ přiznává Zámečnicková. Spoustu energie vynaložili na pokusy a omyly, protože s ničím takovým neměli zkušenosti.

„Bylo nám z toho úzko, scházeli jsme se po večerech, byli vyčerpaní, pořád jsme bojovali. Každá jejich reakce, všechny ty dehonestující články v novinách, ty pomlouvačné výlevy na sociálních sítích. Bylo to těžké zvládat,“ přidává se vážným hlasem Rožcová. „Co nás drželo? My vzájemně.“

Rychlá rota v akci

Radnice nakonec referendum schválila, protože ji k tomu zavazovaly podpisy občanů. Jenže pozměnila znění otázky a zkrátila dobu, kdy lidé mohli přijít hlasovat, na jeden den.

„Přemýšleli jsme, co je horší. Podpořit znění referenda, které neodpovídá tomu, co jsme chtěli, nebo trvat na vlastní verzi, a přijít o termín, kdy jdou lidé volit? Potřebovali jsme poradit,“ říká interní lékařka Zdena Klementová. „Museli jsme si najmout právníka, na kterého jsme použili vlastní peníze. Založili jsme fond, do kterého každý přispěl tím, co měl,“ popisuje.

Potom přišla z více stran vzpruha, o níž několik členů týmů zpětně říká, že byla nejdůležitější pomocí, jakou za celou dobu dostali. PR agentura Nest jim pomohla s přípravou letáků, organizace Transparency International poskytla řadu užitečných rad, jeden učitel navrhl webové stránky.

Do Litoměřic je také přijeli podpořit vědci Hana a Dalimil Dvořákové, jedni z dárců finanční pomoci. „Setkání s nimi bylo něco tak nabíječjího. Že o nás takoví skvělí a vážení lidé vůbec měli zájem. Obrovsky nás to podpořilo a vytáhlo z bahna,“ říká Zámečnicková.

Nadace Via, která podporuje občanské projekty, kromě peněz na právní a další služby poslala na sever Čech i speciální jednotku na předvolební kampaně. „Říkají si Rychlá rota. Jsou to dva mladí muži, sociologové Petr a Martin, kteří rozumí kampaním. Jejich podpora pro mě byla vůbec nejzásadnější. Už jsem to skoro vzdávala,“ podotýká gastroenteroložka.

S Rychlou rotou se sešli jednou o víkendu. „Nastudovali si náš problém a udělali nám jasno. Pomohli nám identifikovat, čeho chceme dosáhnout, na koho se obrátit. Rozdělili jsme si funkce a činnosti, vymysleli hesla na plakáty,“ vysvětluje Horáková.

„Zprofesionalizovali nás. Udělali s námi plán a dali nám konkrétní směr. Do té doby jsme tápali a vystřelovali nápady na všechny strany, čímž jsme ztráceli energii. Vymysleli, že po městě bude jezdit auto, které bude hlásat a připomínat referendum, což lidi vyburcovalo. Navrhli uspořádat diskusní fórum, pomohli nám vydat noviny, které jsme pak nosili lidem do schránek,“ vyjmenovává neuroložka konkrétní metody, kterými se informace o referendu dostaly mezi veřejnost.

Euforie v hospodě

Plebiscit proběhl loni v listopadu. Aby byl platný a závazný, muselo přijít nejméně 35 procent oprávněných voličů a z nich se musela nadpoloviční většina vyslovit pro jednu z možností (zároveň to musela být minimálně čtvrtina všech oprávněných voličů). Tyto podmínky se v městech a obcích obvykle nedaří splnit.

„Jeli jsme z práce a najednou byla všude spousta lidí. Říkám si, kam ti lidi jdou? U nás jsou vždycky odpoledne prázdné ulice. Teď tam byly celé rodiny. A mně to najednou došlo: oni jdou k referendu,“ vzpomíná Zámečnicková a tvář se jí rozzáří.

Tým lidí, kteří se podíleli na zachování nemocnice v rukou státu. Zleva: Klára Zámečnicková, David Zámečník, Miroslav Janošík, Zdena Klementová, Alena Rožcová, Lucie Horáková, Vendula Pachirová a šéfdoborář Martin Bukvář. Foto: Jana Ciglerová, Deník N

„To byl úžasný moment. Taková nálada! Šli jsme do hospody a chodily nám esemesky, kolik kde bylo lidí, a my začali věřit. ‚My to snad dáme,‘ říkali jsme si šokovaně. Byl to nejúžasnější moment celého toho boje.“

K referendu přišla více než polovina Litoměřic. Proti prodeji nemocnice hlasovalo 98 procent účastníků referenda. O tom, co Litoměřičtí chtějí, nebylo pochyb.

Trpké vítězství

Účastníci boje o nemocnici se vrátili k běžnému životu. Na otázku, zda mají pocit vítězství, ale nedávají jednoznačnou odpověď. Město sice nemocnici neprodalo soukromé firmě, ale zastupitelstvo 20. dubna na mimořádné schůzi odhlasovalo její přesun pod akciovou společnost [Krajská zdravotní](#).

„Vítězství je, že jsme zabránili privatizaci a kšeftu. Je to menší zlo, ale potřebujeme záruky, že kraj nemocnici hned nepřeprodá, a tak jsme do smlouvy chtěli prosadit předkupní právo pro město. Že bude celý sever Čech pod monopolem Krajské zdravotní, není úplně dobré,“

upozorňuje Klementová a v jejím hlase je znát skepse. Vadí jí, že tím místní přišli o dohled nad tím, co se v nemocnici majetkově děje.

Uplynulý rok byl pro ně zkušeností, jakou do té doby nezažili. „Dokázali jsme neskutečnou věc. V pár lidech jsme se postavili mocným a změnili jsme jejich plány. Byli jsme napadáni, zostuzováni, sáhli jsme si na hodně hluboké dno. Někteří cestou odpadli, jiní se k nám připojili,“ říká Zámečnicková.

Chtěli by svoji zkušenost dál využít? Ekonom Janošík ví, kam otázka míří. Z lidí, kteří projeví zájem o veřejné dění a angažují se v něm, se často stávají profesionální politici.

„Ano. Jediné, co bychom mohli udělat, abychom měli jistotu vlivu nad osudem nemocnice, je založit politické uskupení a získat mezi lidmi podporu ve volbách,“ vyslovuje nahlas přání Janošík. Nemá ale zatím představu, kdo a jak by se toho účastnil. „Byli jsme silní jako skupina. I v tom, jak jsme byli různorodí a každý měl na starosti něco, v čem byl dobrý.“

Ani pro Rožcovou myšlenka zprofesionalizovat se není úplně cizí. „Ráda bych občansky pomáhala. Klientelismus a sítě vybudované v Litoměřicích za posledních dvacet let jsou nesmírně silné a není tu nikdo, kdo by se jim uměl postavit. Jiná cesta než vstoupit do politiky není,“ říká zdravotní sestra, která se stala hlavní tváří celé akce.

Získala si tím mezi lidmi určitou popularitu a všeobecnou známost. „Dodnes když někam vyjdu, se mě lidé na referendum ptají. Pořád si to pamatují. Tak uvidíme.“